

ת"פ 51198/02/15 - אברהם שאול נגד מדינת ישראל - רשות המסים אגף המכס ומע"מ

בית משפט השלום באשדוד

ת"פ 51198-02-15 מדינת ישראל נ' שאול

בפני המבקש נגד המשיבה
כבוד השופט יהודה ליבליין
אברהם שאול ע"י ב"כ עוה"ד ת' סולומון ו/או ת' שיהאב
מדינת ישראל - רשות המסים אגף המכס ומע"מ
ע"י ב"כ עו"ד ג' אורלב

החלטה

1. המאשימה הגישה כתב אישום כנגד מר שאול אברהם (להלן - "המבקש"), ובגדרו הואשם המבקש בביצוע עבירות שונות על פקודת המכס [נוסח חדש], חוק מס קניה (טובין ושירותים), תשי"ב-1952 וחוק מס ערך מוסף, תשל"ו-1975.
2. בכתב האישום נטענו העובדות הבאות, אשר להשקפת המאשימה מבססות את אשמת המבקש בעבירות שיוחסו לו:

"בתאריך 26.06.13 הגיש הנאשם באמצעות חברת עמילות מכס אול קרגו (להלן, "סוכן המכס") רשימון יבוא שמספרו 0327029575 על מנת לשחרר מפיקוח המכס רכב מסוג מרצדס c250 מספר שלדה DF 946799, במסגרת יבוא אישי (להלן, "הרכב").
רשימון היבוא מספר 0327029575 כלל חשבון ספק, רישיון יבוא, כתב הרשאה לסוכן המכס, שטר מטען, הצהרת יבואן בנוגע לשווי הרכב, טופס מסירת מידע לאימות הערך המוצהר של רכב היבוא אישי, ומסמכי הרכב (להלן, "הרשימון").
על פי חשבון הספק UMC GROUP OF OAKLAND (להלן, "הספק") שמספרו 7175 מתאריך 22.05.13 המצורף לרשימון, הוצהר על ידי הנאשם למכס כי ערך הרכב הינו בסכום של \$26,121.
בתאריך 25.4.13 רכש הנאשם בבנק הפועלים בע"מ המרכז לסחר בינלאומי סניף אור יהודה סכום של \$39,000.
באותו התאריך, 25.4.13, העביר הנאשם לחשבון הספק שתי העברות בנקאיות הבאות:
בהעברה 657-03-007299-8 סכום של \$23,000
בהעברה 657-03-007300-5 סכום של \$16,000
סה"כ \$39,000
בבדיקה שנערכה על ידי עובדת המכס גב. חנה מלכה באתר האינטרנט בשר-COM/.CORS-FOR

עמוד 1

SALE .EVIATO הרכב נמכר (SOLD) בסכום של \$39,888 ולא כמו שמוצגה לרשות המכס."

3. עם סיום פרשת התביעה העלה המבקש את הטענה, כי אין עליו להשיב לאשמה, וזאת בהתבסס על הוראת סעיף 158 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח חדש], תשמ"ב-1982, הקובע:

"נסתיימה פרשת התביעה ולא הוכחה האשמה אף לכאורה, יזכה בית המשפט את הנאשם - בין על פי טענת הנאשם ובין מיזמתו - לאחר שנתן לתובע להשמיע את דברו בענין; הוראות סעיפים 182 ו-183 יחולו גם על זיכוי לפי סעיף זה."

4. בבקשה נטען כי "האישומים דנן, התלויים על בלימה רעועה מלכתחילה, לא מצאו אחיזה מספקת במסגרת הראיות שהוצגו מטעם המשיבה."

עוד טען המבקש כי סכום ההעברות הכספיות שביצע עמדו על סך של \$42,121, וסכום זה אינו עומד מול התיזה של המדינה בכתב האישום ולפיה מחיר הרכב הינו בסך \$39,000. לגישתו (ראה סעיף 9 לבקשה), הוא נתן את גרסתו בצורה מפורשת בהודעותיו לפני חוקרי המאשימה, ואין בהודעות אלה, אשר הוגשו בהסכמה, כדי להוסיף משקל מפליל כנגדו.

5. המאשימה השיבה, כי על פי ההלכה הפסוקה די בשלב זה בקיומן של ראיות דלות ובסיסיות כדי לחייב את הנאשם להשיב לאשמה.

עוד נטען, כי במסגרת בקשה מסוג זה אין בית המשפט שוקל שיקולי מהימנות, אלא על בית המשפט לבדוק האם יש בחומר הראיות המצוי בעת הזו בתיק בית המשפט כדי להביא להרשעת הנאשם.

לגישת המאשימה, היא הציגה ראיות לכל העובדות המפורטות בכתב האישום, וכי על המבקש לספק הסברים לסכומי ההעברות שבוצעו על ידו.

6. הנאשם בזכות התשובה שלו השיב, כי בעת הזו כל שהציגה המאשימה הוא את רשימון היבוא ובנוסף לכך מוצגים נוספים ופרסומות שהם חסרי ערך ראייתי בהיותם בלתי קבילים.

עוד מוסיף המבקש כי העברת דולרים בסכום שונה מהסכום המופיע ברשימון היבוא, ואף מן הסכום שהמאשימה מציגה כערך הרכב, אין בו ולא כלום.

7. יש לציין, כי המאשימה, **מבלי שניתן לה היתר לכך**, הגיש תשובה לתשובה, ואני מתעלם מן האמור בתשובה

8. לאחר עיון בטענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה, כי דין הבקשה להידחות.

על הבחינה שעל בית המשפט לבצע, עת נטענת בפניו בקשה, כי "אין להשיב לאשמה", עמד בת המשפט העליון בע"פ 405/80 **מדינת ישראל נ' שדמי**, פד"י לה(2) 757 (1981) (פורסם באתר "נבו").

"לדעתי, נתפס השופט המלומד לכלל טעות יסודית בעניין תפקידו של ביתהמשפט, כשהוא בוחן אחרי סיום עדויות התביעה, אם האשמות הוכחו לכאורה, כאמור בסעיף 142 לחוק סדר הדין הפלילי, תשכ"ה-1965.

עוד זמן ניכר לפני חקיקת חוק סדר הדין הפלילי נפסקו הלכות ברורות בשאלה, מתי על בית המשפט לקבל את הטענה, שאין על הנאשם להשיב לאשמה. בע"פ 26/49[1], בעמ' 420, צוטטו בהסכמה בעניין זה על-ידי השופט חשין דבריו של זקן השופטים smith- Gordon בע"פ 48/42 [4], שאמר: 'מן ההכרח כי תהיינה ראיות להוכחת האשמה כפי שתוארה. ראיות אלה מותר שתהיינה קלושות או שהאשמה כוללת יסודות שלהוכחתם דרושות ראיות ניכרות, ובהעדר ראיות אלה אין על מה להשיב. לדוגמא: במקרה של גנבת חפצים, מן ההכרח, כי תהיינה הוכחות שהחפצים נגנבו, והוא הדין בתביעה על החזקת חפצם גנובים... אולם בשלב זה אין בית המשפט שוקל את העדויות או את מידת מהימנותם של העדים מגידי העדות; שיקוליו צריכים להיות מכוונים לשאלה: אם יש הוכחות כלשהן, ואם לאו; ובמלים 'הוכחות כלשהן' איני מתכוון לקורטוב של הוכחות. משום כך, ואם בית המשפט סבור, כי קיימות הוכחות באלה, או בנקודות חשובות אחרות, יש לדרוש מההגנה להשיב' בפסק הדין המנחה בעניין זרקא (ע"פ 28/49 (2)) הסביר השופט אגרנט (כתוארו אז) את ההבדל בין 'חובת ההוכחה' ובין 'חובת הראיה'. בין היתר, מסביר השופט אגרנט (שם, בעמ' 525), שלאחר שהקטיגוריה הביאה הוכחות, אשר מספיקות לכאורה כדי ביסוס אשמה, והנאשם נמנע מלהביא מצדו עדות כל שהיא, עדיין אין פירושו של דבר, שבית המשפט חייב להרשיע את הנאשם, אלא אז 'חייב בית-המשפט לשקול את ההוכחות של הקטיגוריה, ועליו לעשות כן משתי הבחינות הבאות:

(א) בית-המשפט צריך לשאול את עצמו אם הוא מאמין לדברי העדות.

(ב) עליו לקבוע מה המשקל שיש לייחס למסיבות שהוכחו'

בהמשך אותו פסק-דין נאמר (בעמ' 526):

'כאשר נמנע הנאשם מהמציא עדות כלשהי, לשם סתירת ההוכחות שהביאה הקטיגוריה והמספיקות לכאורה, יהיה גורלו תלוי, איפוא, במשקל אשר בית-המשפט עשוי לייחס לאותן ההוכחות, בשים לב למבחן הקובע, שעל הקטיגוריה להוכיח את האשמה במידה הנעלה מכל ספק. ברם, מבחינה מעשית, ברור הדבר כי ברוב המכריע של המקרים, בהם קיימים שני התנאים האמורים (הוכחה לכאורה מצד הקטיגוריה וחוסר עדות מצד הנאשם), לא תהיה בידי בית-המשפט ברירה אחרת - אם הוא מאמין לעדויות הקטיגוריה ומייחס להן את המשקל הראוי, ואם אינן מכילות רמז כלשהו לטובת הנאשם - אלא לפסוק לחובתו. לשון אחרת, כאשר הנאשם אינו משיב על ההוכחות 'לכאורה' שהגישה הקטיגוריה, עשויות אלה ליהפך - גם בלי להסיק משתיקת הנאשם מסקנה לרעתו - להוכחות המשכנעות במידה הנעלה מכל ספק.'

יש לזכור, שדברים אלה נאמרו לפני חקיקת סעיף 145א לחוק סדר הדין הפלילי, לפיו הימנעות הנאשם מהעיד עשויה לשמש חיזוק למשקל הראיות של התביעה וכן סיוע לראיות התביעה במקום שדרוש להן סיוע...לאחרונה נדונה השאלה בדבר ראיות המספיקות כדי לדחות טענה, שאין להשיב על האשמה, בפסק-דין, שניתן מפי השופט שמגר בע"פ 732/76 [3]. את ההלכה בעניין זה מסכם השופט שמגר בזו הלשון, בעמ' 179 - 180:

'בית-המשפט לא יטה אוזן קשבת לטענה שלפיה אין להשיב לאשמה אם הובאו ראיות בסיסיות, אם כי דלות, להוכחת יסודותיה של העבירה שפרטיה הובאו בכתב-האישום. ראיות בסיסיות לענין זה אין משמען כאמור ראיות שמשקלן והיקפן מאפשר הרשעה על אתר, אלא כדברי בית-המשפט העליון, ב-ע"פ 28/49 הנ"ל, ראיות במידה היוצרת אותה מערכת הוכחות ראשונית, המעבירה את הנטל של הבאת ראיות (להבדיל מנטל השכנוע) מן התביעה לנאשם. לענין משקלן של הראיות ובחינת אמינותן מן הראוי להוסיף, למען שלמות התמונה, כי ייתכנו נסיבות קיצוניות שבהן תעלה שאלה זו כבר בשלב הדיוני האמור: כך נקבע בשעתו, באנגליה, בגדר כלל של פרקטיקה (practice note), כי את הטענה אשר לפיה אין להשיב לאשמה ניתן להעלות, בעיקר, בהתקיים אחד משניים אלה: נ. א. כאשר לא הובאה עדות כשלהי כדי להוכיח יסוד חיוני ומרכזי של האשמה, או ב. כאשר הסתבר בעליל, על פניו, כי כל הראיות שהובאו על-ידי התביעה הן כה בלתי-אמינות עד שאף ערכאה שיפוטית בת-דעת לא היתה מסתמכת עליהן ... אך מובן הוא כי נסיבות מן הסוג השני, שבהן יזקק בית-המשפט בשלב של תום פרשת-התביעה לענין האמינות, הן חריגות ומכאן גם שההזדמנויות אשר בהן ייעשה יישום מעשי של כלל הפרקטיקה הזו, יהיו נדירות'.

במקרה דנא אין כל מקום לספק, שלא התקיים התנאי הנזכר לעיל, לפיו הראיות מטעם התביעה היו בעליל כה בלתי ראיות לאמון, ששום-בית-משפט לא היה סומך עליהן. נהפוך הוא, ניתן להגיד, שבשלב של הבאת ראיות התביעה לא הייתה כל מחלוקת של ממש לגבי העובדות העיקריות, שפורטו לעיל. לפיכך לא היה כל מקום, באותו שלב, לבחון את משקלן של הראיות ולהביע דעה כל שהיא על מהימנות העדים.

גם הסתמכותו של השופט המלומד על 'גירסת' המשיב לא הייתה במקומה. העובדות, שבהן הודה המשיב בהודעות במשטרה, יכולות לשמש בידי התביעה כראיות נגדו, אך הסברים שהוא נתן באותן הודעות אינם בבחינת גירסה, שעל בית המשפט לשקול את מהימנותה, אלא אם כן אמר הנאשם את הדברים בעדותו בבית המשפט, וכאמור, המשפט עוד לא הגיע לשלב זה."

9. מבלי להיכנס למשקל הראיות שהגישה המאשימה ומהימנותן, ולמהימנות העדויות שנשמעו, הרי שלהשקפתי ניתן לומר, כי לכאורה ישנן ראיות המבססות את העובדות המפורטות בכתב האישום. לפיכך, כפי שנקבע בפרשת "שדמי" הנ"ל, הרי שעל המבקש להשיב לאשמתו.

10. אמנם, במהלך שמיעת הראיות הועלתה, באמצעות ב"כ המבקש, הגירסה לפיה חלק מן התשלום לספק נועד עבור אחיינו, ולגירסה זו תימוכין בהודעה שנגבתה מן המבקש, אלא שגירסה זו, שניכר כי היא נדבך מרכזי בהגנתו, לא נשמעה בעדות מפי המבקש בבית המשפט, ועל-כן לעת הזו יש לראות בה כלא היתה.

11. בענין הגשת עדותו של הנאשם בהסכמה קבע בית המשפט העליון בע"פ 115/82 **האיל מועדי נ' מדינת**

"השאלה הראשונה היא, אם יש כוח ראייתי לדברים שבהודאה זו, ככל שהם באים לדבר בזכותו של המערער, שהרי בחר המערער לשתוק בבית המשפט ולא העיד עליהם בעדות? בע"פ 325/64 [24], בעמ' 41, מציין השופט ח' כהן (כתוארו אז):

"כשמונחת לפני בית-משפט הודעה שמסר נאשם במשטרה, והיא סותרת בפרטים אלה או אחרים עדות שניתנה בשבועה בבית-המשפט - פשיטא שההודעה אינה יכולה לשמש ראיה לסתור את העדות. נאשם אשר ברצונו לטעון שהודעתו במשטרה היא הודעת אמת, ואילו העדות שניתנה נגדו בשבועה בבית-המשפט היא עדות שקר, חובה עליו לתת עדות בשבועה בעצמו או להביא עדויות אחרות בשבועה לסתור את העדות שניתנה נגדו".

שכן הודאה מתקבלת כראיה אף-על-פי שהיא עדות שמיעה, כשאנו יוצאים מן ההנחה, כי הנאשם לא התוודה אלא על דברי אמת, ואילו דברים שאמר לזכותו מחוץ לכותלי בית המשפט, כיצד יכולים הם לשמש ראיה בלי שהתכבד והעיד עליהם וחשף עצמו לחקירה שכנגד עליהם? אלא, כפי שאמר השפט ח' כהן (כתוארו אז) בע"פ 205/75 [25], בעמ' 475:

"יש וממדת ההגינות היא שלא להוציא אמרות הנאשם לרעתו מהדבקן ומהקשר דבריו, אם יהא בכך כדי לשנות מטיב ההודאה כפי שהוא התכוון לעשות (שם)".

מידת הגינות זו קיימת, כל אימת שנתקיימו שני תנאים: האחד, כי הנאשם לא העיד כלל, והוצאת הקטעים המדברים לזכותו תפגום בתמונה הכללית המתקבלת מן ההודאה כולה; והתנאי האחר הוא, כי הודאה זו שימשה הבסיס הבלעדי להרשעה או חלק חיוני לביסוסה (ראה ע"פ 228/76 [26], בעמ' 143).

אולם גם אם מתקבלת ההודאה על כרעיה ועל קרביה "אין זאת אומרת שבית-משפט חייב לקבל כעובדות מוכחות כל מה שנאמר בהודעות אלה, בין לרעת הנאשם ובין לטובתו: ראיה היא, ושיקול היא צריכה" (ע"פ 439/73 [27], בעמ' 788). וגם לעניין זה נוהגים אנו מנהג של פלגין דיבורא.

12. הנה כי כן, אמירות מזכות בהודעות שמסר נאשם, אינן מהוות בדרך כלל, חלק מן המסכת הראייתית, גם במקום שבו ההודעות הוגשו בהסכמה.

13. היות והמאשימה הציגה ראיות ולפיהן המבקש העביר, לספק הרכב, סכום הגבוה מן הסכום המופיע ברשימון היבוא, אזי בלא עדות של המבקש, הוא חשוף לכאורה להרשעה.

על המבקש להשיב לאשמתו, ולהביא את גירסתו בעדות, שכן, כאמור, לגרסתו "המזכה" אין ערך בשלב זה, כל עוד לא מסר את עדותו בבית המשפט.

בהתאם לכל המפורט לעיל הבקשה נדחית.

אני קובע לשמיעת פרשת ההגנה ליום 27/3/2017 מהשעה 12:00 עד לסיום.

ניתנה היום, כ"ב אלול תשע"ו, 25 ספטמבר 2016, בהעדר
הצדדים.